॥ શ્રી ॥

જૈનબાળ પાઠમાળા.

(સર્વ શ્રાવક બાળકોને શિખવાને અર્થે)

છપાવી પ્રગટ કરનાર

લાલન

શ્રીઆત્મારણ્ જૈનપાઠશાળાના ઉપશિક્ષક

મુંબઈ.

ગણપત કૃષ્ણાજીના છાપખાનાના માલીક
આત્મારામ કાન્હોબાએ છાપ્યુંછે.

સંવત ૧૯૩૫. સને ૧૮૭૮.

મૂલ ત્રણ આના.

॥ શ્રી ॥

જૈનબાળ પાઠમાળા.

(સર્વે શ્રાવક બાળકોને શિખવાને અર્થે)

છપાવી પ્રગટ કરનાર

લાલન

શ્રીસાધારણ જૈનપાઠશાળાના ઉપશિક્ષક

મુંબઈ.

ગણપત કૃષ્ણાજીના છાપખાનાના માલીક

આત્મારામ કાન્હોબાએ છાપ્યુંછે.

સંવત ૧૯૩૫. સને ૧૮૭૮.

મૂલ ત્રણ આના.

॥ અથ સ્તવન ॥

જિન નામકું સમરલે-પ્રાણી, ભક્ત પાયા હે.
પ્રભુ નામકું સમરલે પ્રાણી, ભક્ત પાયા હે.
તું કહેતા હે કે મેરી મેરી, તેરી કોન હે.
આદમકા કયા ભરોસા, કછુ નેકી કરલે. ॥ જિન૰ ॥ ૧ ॥
રાવણ સરીખે હોગએ, જીસકે બડે અભિમાન.
સો પલમેં છીન લીનો, તબ તેરા કયા ગુમાન. ॥જિન૰॥૨॥
(તું) કહેતા હે કે મગ્ન રૂપ, સમજ યાર મંન.
પ્રભુ નામ નામ સચ્ચા, જૂઠા હે સબી તંન. ॥ જિન૰ ॥૩॥

॥ ઇતિ સ્તવન. ॥

૧૨૦૧

અનુક્રમણિકા.

પ્રથમ કર્મ ગ્રંથ. **પૃષ્ટ.**

સૂચના.—— કેટલાક કારણને લીધે લખિત દોષ રહ્યો હશે માટે સુગ્ન જનો એ ક્ષમાકરી: સુધારીને વાંચવું.

લાલન.

પ્રથમકર્મ ગ્રંથ.

પ્રથમકર્મ ગ્રંથની ૧૫૮ પ્રકૃતિછે.

કર્મ ૮ ના નામ.

૧ ગ્નાના વરણીકર્મ.
૨ દર્શના વરણીકર્મ.
૩ વેદનીકર્મ.
૪ મોહનીકર્મ.
૫ આયુકર્મ.
૬ નામકર્મ.
૭ ગોત્રકર્મ.
૮ અંતરાયકર્મ.

ગ્નાનાવરણી કર્મની ૫ પ્રકૃતિછે.

૧ મતિ ગ્નાનાવરણી.
૨ શ્રુત ગ્નાનાવરણી.
૩ અવધિગ્નાનાવરણી.
૪ મનપર્યવ ગ્નાનાવરણી.
૫ કેવલ ગ્નાનાવરણી.

દર્શનાવરણી કર્મની ૯ પ્રકૃતિછે.

૧ ચક્ષુદર્શનાવરણી.
૨ અચક્ષુદર્શનાવરણી.
૩ અવધિ દર્શનાવરણી.
૪ કેવલ દર્શનાવરણી.
૫ નિંદ્રા
૬ નિંદ્રાનિંદ્રા.
૭ પ્રચલા.
૮ પ્રચલા પ્રચલા
૯ થિણેંદ્રિ.

વેદની કર્મની ૨ પ્રકૃતિછે.

૧ સાતા વેદની　　　　　　２ અસાતા વેદની.

મોહનીકર્મની ૨૮ પ્રકૃતિછે.

૧ અનુતાનુ બંધી યોક્રોધ.
૨ અનુતાનુ બંધીયું માન.
૩ અનુતાનુ બંધી માયા.
૪ અનુતાનુ બંધીયો લોભ.
૫ પ્રત્યાખ્યાનીયો ક્રોધ.
૬ પ્રત્યાખ્યાનીયું માન.
૭ પ્રત્યાખ્યાની માયા.
૮ પ્રત્યાખ્યાનીયો લોભ.
૯ અપ્રત્યાખ્યાનીયો ક્રોધ.
૧૦ અપ્રત્યાખ્યાનીયું માન.
૧૧ અપ્રત્યાખ્યાની માયા.
૧૨ અપ્રત્યાખ્યાનીયો લોભ.
૧૩ સંજ્ઞુલનો ક્રોધ.
૧૪ સંજ્ઞુલનું માન.
૧૫ સંજ્ઞુલની માયા.
૧૬ સંજ્ઞુલનો લોભ.
૧૭ હાસ્ય.
૧૮ રતિ.
૧૯ અરતિ.
૨૦ સોગ.
૨૧ ભય.
૨૨ દુર્ગંચ્છા.
૨૩ સ્ત્રીવેદ.
૨૪ પુરૂષવેદ.
૨૫ નપુંસકવેદ.
૨૬ સમકિત મોહની.
૨૭ મિશ્રમોહની.
૨૮ મિથ્યાતમોહની.

આયુકર્મની ૪ પ્રકૃતિછે.

૧ દેવતાનું આયુ.
૨ મનુષ્યનું આયુ.
૩ તિર્યંમનું આયુ.
૪ નારકીનું આયુ.

નામકર્મની ૧૦૩ પ્રકૃતિછે.

૧ ગતિ ૪ છે.
- ૧ દેવતાની ગતિ.
- ૨ મનુષ્યની ગતિ.
- ૩ તિર્યંચની ગતિ.
- ૪ નારકીની ગતિ.

૨ જાતિ ૫ છે.
- ૧ એકેંદ્રિની જાતિ.
- ૨ બેંદ્રિની જાતિ.
- ૩ તેંદ્રિની જાતિ.
- ૪ ચોરેંદ્રિની જાતિ.
- ૫ પંચેંદ્રિની જાતિ.

૩ શરીર ૫ છે.
- ૧ ઉદારિકશરીર.
- ૨ વૈક્રિયશરીર.
- ૩ આહારકશરીર.
- ૪ તેજસશરીર.
- ૫ કાર્મણશરીર.

૪ આંગોપાંગ ૩ છે.
- ૧ ઉદારિક આંગોપાંગ.
- ૨ વૈક્રિય આંગોપાંગ
- ૩ આહારક આંગોપાંગ

૫ બંધન ૧૫ છે.
- ૧ ઉદારિક ઉદારિક બંધન.
- ૨ ઉદારિક તેજસ બંધન.
- ૩ ઉદારિક કાર્મણ બંધન.
- ૪ ઉદારિક તેજસ કાર્મણ. બંધન.
- ૫ વૈક્રિય વૈક્રિય બંધન.
- ૬ વૈક્રિય તેજસ બંધન.
- ૭ વૈક્રિય કાર્મણ બંધન.
- ૮ વૈક્રિય તેજસ કાર્મણ બંધન.
- ૯ આહારક આહારક બંધન.
- ૧૦ આહારક તેજસ બંધન.
- ૧૧ આહારક કાર્મણ બંધન.
- ૧૨ આહારક તેજસ કાર્મણ બંધન.

૧૩ તેજસ તેજસ બંધન.
૧૪ તેજસ કાર્મણ બંધન.
૧૫ કાર્મણ કાર્મણ બંધન.
૬ સંઘાતન ૫ છે.
૧ ઉદારિક સંઘાતન.
૨ વૈક્રિય સંઘતાન.
૩ આહારક સંઘાતન.
૪ તેજસ સંઘાતન.
૫ કાર્મણ સંઘાતન.
૭ સંઘયણ ૬ છે.
૧ વજ્ર રુષભનારાચ સંઘયણ.
૨ રુષભનારાચ સંઘયણ.
૩ નારાચ સંઘયણ.
૪ અર્ધ નારાચ સંઘયણ
૫ કિલિક સંઘયણ.
૬ છેવટો સંઘયણ.
૮ સંસ્થાન ૬ છે.
૧ સમ ચતુરસ્ર સંસ્થાન
૨ નિગ્રોધ સંસ્થાન.
૩ વામન સંસ્થાન.
૪ સાદિ સંસ્થાન.
૫ કુબ્જ સંસ્થાન.
૬ હુંડક સંસ્થાન.
૯ વર્ણ ૫ છે.
૧ શ્વેતવર્ણ. (ધોલો).
૨ કાલો વર્ણ.
૩ નીલો વર્ણ.
૪ રાતો વર્ણ.
૫ પીલો વર્ણ.
૧૦ ગંધ ૨ છે.
૧ સુરભી ગંધ.
૨ દુર્ભી ગંધ.
૧૧ રસ ૫ છે.
૧ મીઠો રસ
૨ તીખો રસ
૩ કટુક રસ (કડવો)
૪ કસાએલો રસ
૫ આંબટ રસ
૧૨ ફરસ ૮ છે

૧ હળવો
૨ ભારી
૩ સુંવાળો
૪ ખરખરો
૫ લુખો
૬ ચોપડયો
૭ શીત (ઠંડો)
૮ ઉષ્ણ (ઉનો)

૧૩ અનુ પૂર્વી ૪ છે.
૧ દેવતાની અનુપૂર્વી.
૨ મનુષ્યની અનુપૂર્વી
૩ તિર્યંચની અનુપૂર્વી.
૪ નારકીની અનુપૂર્વી.

૧૪ ગતિ ગમન ૨ છે.
૧ સુભ વ્યાયો ગતિ.
૨ અસુભ વ્યાયો ગતિ.

૧૫ થાવર ૧૦ પ્રકારે છે.
૧ થાવર નામ કર્મ.
૨ સૂક્ષ્મ નામ કર્મ.
૩ અપર્યાપ્તો નામ કર્મ.
૪ સાધારણ નામ કર્મ.
૫ અથીર નામ કર્મ.
૬ અસુભ નામ કર્મ.
૭ દુર્ભાગ્ય નામ કર્મ.
૮ દુસર નામ કર્મ.
૯ અનાદ્ય નામ કર્મ.
૧૦ અપજસ નામ કર્મ.

૧૬ ત્રસ ૧૦ પ્રકારે છે.
૧ ત્રસ નામ કર્મ
૨ બાદર નામ કર્મ
૩ પર્યાપ્તો નામ કર્મ.
૪ પ્રત્યેક નામ કર્મ.
૫ થીર નામ કર્મ.
૬ સુભ નામ કર્મ.
૭ સુભાગ્ય નામ કર્મ.
૮ સુસર નામ કર્મ.
૯ આદ્ય નામ કર્મ.
૧૦ જસ નામ કર્મ.

૧૭ પ્રતેક ૮ પ્રકારે છે.
૧ અગુરૂ લઘુ નામ કર્મ.

૨ પરાઘાત નામ કર્મ.
૩ શ્વાસો શ્વાસ નામ કર્મ.
૪ આતપ નામ કર્મ.
૫ ઉદ્યોત નામ કર્મ.
૬ તિર્થંકર નામ કર્મ.
૭ નિર્માણ નામ કર્મ.
૮ ઉપઘાત નામ કર્મ.

એરીતે નામ કર્મની ૧૦૩ પ્રકૃતિછે.

ગોત્ર કર્મની ૨ પ્રકૃતિ છે.

૧ નીચ ગોત્ર
૨ ઉંચ ગોત્ર.

અંતરાય કર્મની ૫ પ્રકૃતિ છે.

૧ દાનાંતરાય
૨ લાભાંતરાય.
૩ ભોગાંતરાય.
૪ ઉપભોગાંતરાય.
૫ વિર્યાંતરાય.

॥ એ પ્રમાણે પ્રથમ કર્મ ગ્રંથની ૧૫૮ પ્રકૃતિછે. ॥

* કાયસ્થિતિ દ્વાર.

---

*અવગાહના દ્વાર. આયુદ્વાર એ બે દ્વાર જૈનમાર્ગો પદેશિકામાંછે અને આ લઘુ પુસ્તકનો વિસ્તાર વધીજાય માટે બાકીના ત્રણ દ્વાર આ પુસ્તકમાં દાખલ કર્યાછે.

પૃથ્વી કાય.	}	અસંખ્યાતા ભવકરે.
અપકાય.		
તેઉકાય.		
વાઉકાય.		
પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય.		

સાધારણ વનસ્પતિકાય— અનંતા ભવકરે.

†બેંદ્રિ	}	સંખ્યાતા ભવકરે.
તેંદ્રિ		
ચૌરેંદ્રિ		

નારકી—નારકીના જીવ મરી તેજ સમયે નારકીમાંન જાય.

તિર્યંચ પંચેંદ્રિ	}	૭ અથવા ૮ ભવકરે.
મનુષ્ય		

દેવતા— દેવતાના જીવ ચવી દેવતામાં તેજસમયે ન જાય.

॥ ઈતિ કાયસ્થિતિ દ્વાર ॥

॥ અથ પ્રાણ દ્વાર ॥

પ્રાણ ૧૦ છે.

૧ સ્પર્શેંદ્રિ. (શરીર)
૨ રસેંદ્રિ (જીભ)
૩ ઘ્રાણેંદ્રિ, (નાક)
૪ ચક્ષુ ઈંદ્રિ. (આંખ)
૫ શ્રોતેંદ્રિ. (કાન)
૬ કાયબળ.

---

† બેંદ્રિ, તેંદ્રિ ચૌરેંદ્રી એ ત્રણે મળી વિકલેંદ્રિ કહેવાય છે.

૭ વચનબળ. ૯ સાસો શ્વાસ.

૮ મનબળ. ૧૦ આયુષ

એકેંદ્રિના ૪ પ્રાણછે.

પૃથ્વી કાય.	એ દરેકના ૪ ચાર પ્રાણછે.
અપકાય	૧ સ્પર્શેદ્રિ.
તેઉકાય.	૨ કાયબલ.
વાઉ કાય.	૩ સાસોશ્વાસ.
વનસ્પતિ કાય.	૪ આયુષ.

બેંદ્રિના ૬ પ્રાણછે.

૧ સ્પર્શેદ્રિ ૪ વચનબળ.

૨ રસેંદ્રિ. ૫ સાસો શ્વાસ.

૩ કાયબળ. ૬ આયુષ

(ત્રેંદ્રિના ૭ પ્રાણછે.)

૧ સ્પર્શેદ્રિ. ૫ વચનબળ.

૨ રશેંદ્રિ. ૬ સાસોસ્વાસ.

૩ પ્રાણેંદ્રિ. ૭ આયુષ.

૪ કાયબળ.

ઘ્રાણેંદ્રિ અધિક

ચોરેંદ્રિના ૮ પ્રાણ.

૧ સ્પર્શેદ્રિ. ૨ રસેંદ્રિ.

૩ ઘ્રાણેંદ્રિ.
૪ ચક્ષુઇંદ્રિ
૫ કાયબળ.
૬ વચનબળ.
૭ સાસોશ્વાસ.
૮ આયુષ.

(ચક્ષુ ઇંદ્રિ અધિક.)

† નારકીના ૧૦ પ્રાણ.

સમુચ્છીમ તિર્યંચ પંચેંદ્રી. ના ૯ પ્રાણ.

૧ સ્પર્સેંદ્રિ.
૨ રસેંદ્રિ.
૩ ઘ્રાણેંદ્રિ.
૪ ચક્ષુઇંદ્રિ.
૫ શ્રોતેંદ્રિ.
૬ કાયબળ.
૭ વચનબળ.
૮ સાસોશ્વાસ.
૯ આંયુષ.

ગર્ભચ તિર્યંચ પંચેંદ્રિના ૧૦ પ્રાણ.

સમુચ્છીમ મનુષ્ય ના ૭ અથવા ૮ પ્રાણ.

૧ સ્પર્સેંદ્રિ.
૨ રસેંદ્રિ.
૩ ઘ્રાણેંદ્રિ.
૪ ચક્ષુદ્રિ.
૫ શ્રોતેંદ્રિ.
૬ કાયબળ.
૭ સાસોશ્વાસ
૮ આયુષ.

---

† જ્યાં જ્યાં ૧૦ પ્રાણ લખેલા છે ત્યાં તેના નામ દ્વારને આરંભેથી જાણવાં.

ગર્ભજ મનુષ્યના ૧૦ પ્રાણ છે.

દેવતાના ૧૦ પ્રાણ છે.

॥ ઈતિ પ્રાણ દ્વાર ॥

અથ યોનિદ્વાર.

પૃથ્વી કાય.	એ પ્રત્યેકની ૭ લાખયોનિ.
અપકાય.	
તેઉકાય.	
વાયુ કાય.	

પ્રત્યેક વનસ્પતિ કાય— ૧૦ લાખ યોનિ.

સાધારણ વનસ્પતિ કાય— ૧૪ લાખ યોનિ.

બેંદ્રી.	એ પ્રત્યેકની ૨ લાખયોનિ.
તેંદ્રિ.	
ચૌરેંદ્રિ.	

નારકી	—	૪ લાખ યોનિ.
તિર્યંચ	—	૪ લાખ યોનિ.
મનુષ્ય	—	૧૪ લાખ યોનિ.
દેવતા.	—	૪ લાખયોનિ.

॥ ઈતિ યોનિ દ્વાર ॥

॥ છૂટક બોલ સમાપ્ત ॥

॥ અથ ચૈત્યવંદન ॥

અરિહંતનમો, ભગવંતનમો, પરમેશ્વર જિનરાજનમો ॥
પ્રથમ જિણેશ્વર પ્રેમેપ્રખત ॥
સિધાંસઘલાં કાજનમો ॥ અ૦ ૧ ॥
પ્રભુપારંગત પરમ મહોદય ॥ અવિનાશી અકલંકનમો ॥
અજર અમર અદ્ભુત અતિસય નિધિ ॥
પ્રવચન જલધિમયંકનમો ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥
તિહુણ ભવિયણ જણમણ વંછિય ॥ પૂરણ દેવ રસાલનમો ॥
લલી લલી પાય નમું હું ભાલે॥કરજોડીને ત્રિકાલનમો અ૦॥૩॥
સિદ્ધબુધતું જગજન રંજન ॥ નયનાનંદન દેવનમો ॥
સકલ સુરાસુર નરવર નાયક ॥
સારે અહિનિસિ સેવનમો ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥
તું તિર્થંકર સુખકર સાહિબ ॥ તું નિઃકારણ બંધુનમો ॥
શરણાગંત જીવહિત વત્સલ ॥ તુંહિંકૃપારસ સિદ્ધનમો॥અ૦૫॥
કેવલ જ્ઞાનાદિશદ્ર દર્શિતી ॥ લોકાલોક સ્વભાવનમો ॥
નાશિત સકલ લંક કલુપગણ ॥
કુરિત ઉપદ્રવ ભાવનમો ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥
જગત ચિંતામણિ જગ ગુરૂ જગહિત ॥
કારક જગજન નાથનમો ॥

ઘોર અપાર ભવોદધિ તારણ ॥ તું શિવપુર નાથનમો ॥
અ૦ ॥ ૭ ॥

॥ ઈતિ ચૈત્યવંદન ॥

॥ અથ ચૈત્યવંદન ॥

બારગુણ અરિહંતદેવ ॥ પ્રણમી જેં ભાવે ॥
સિદ્ધ આઠગુણ સમરતાં ॥ દુઃખ દોહગ જાવે ॥ ૧ ॥
આચાર્ય ગુણ છત્રીશ ॥ પચવીશ ઉવઝ્ઝાય ॥
સત્તાવીશ ગુણ સાધુના ॥ જપતાં સુખ થાય ॥ ૨ ॥
અષ્ટોતર સતગુણ મલી ॥ એમ સમરો નવકાર ॥
ધીર વિમલ પંડિત તણો ॥ નયપ્રણમે નિત્યસાર ॥ ૩ ॥

અથ લાવણી

અબસદા નમૂ સરસ્વતી ॥ તેરીકીરતકું ॥ તેરી કીરતકું ॥
ગણધરકે લાગુંપાય ॥ માંગુંમેં મતકું ॥
તેરે મુખ ઉપર સરસ્વતી ॥ સુસોભાદેતી ॥ સુસોભાદેતી ॥
મીજલશમેં મોતીખીરે ॥ તેરે મુખસેંતી ॥
કોઈભી નીવાજતીરત્ન ॥ પડી રહી રહેતી ॥ પડીરહિરેતી ॥
ધનધન ગણધરકો ગ્યાન ॥ સભાયું કહેતી ॥

ઝૂલ

ધન ઉડઉડ લાગે અંગે ॥
જિન ગુણકા બરસાતરંગે ॥

કોઈ કરે વૃતસુ સંગે ॥
સુરપતિકું વાસ બદંગે ॥
નમે તેરી ગતકું ॥ નમેતેરી ગતકું ॥ ગણ૦ ॥ ૧ ॥
તુમલોક અલોક સ્વરૂપ ॥ કીયો સબકરમે ॥ કીયો સબકરમે॥
ભવિજીવ દયા પહોંચાય ॥ મુગટ મંદિરમેં ॥

ઝૂલ

તુંમકરી ખૂબ કિલ્લોલ ગ્યાન સબમેં ॥
પડ રહ્યા પંખ્ખડ કરાર બીચ કોઈ દરમેં ॥
જિનરાયકરી હે સાય હાજી બલાયા ॥
બુજગઈ વિષય કી લાય દુર્ગત દુઃખ મુકાયા ॥
પડી આસકકું પડી આસકકું ॥ ગણધર ॥ ૨॥
તુંમ કાટચો કાલકોફંદ ॥ કરમકું ચુરે ॥ કરમકુંચુરે ॥
તુંમ રિધિસિધિ ભંડાર ॥ લબધકે પુરે ॥
સબવિસન વિનાસેવીર ॥ બંદે તુમશૂરે ॥
દીનો દુર્ગતકો દાગકીયો દુખ્ખકરે

ઝૂલ

વિષયન કે બીજકું બાલે ॥
અંતરકી આંટ સબટાલે ॥
ખ્ખયગઈ હે સબ ઝાલે ॥
તેદીન મુલગસે ગાલે ॥

લોભકીલતકું ॥ લોભ કીલતકું ॥ ગણધર ॥ ૩ ॥
તારે અનુભવ રસકી લહેર ઉઠીહે ભારી ॥ ઉઠીહે ભારી ॥
કરમાકોકીયો વિનાશ હાતમાં તાળી ॥
કુલમેં દીપક તુમ બન્યા ॥ ખલક તજ સારી ॥
ખલક તજ સારી ॥
સૂરપતિ સબ હુવા હજુર બડે જશ ધારી ॥

મૂલ.

ગણધરજી હે સાનંકે ખાસે ॥
તેંકીયો કરમકો નાસે ॥
ચાકર હું ચરણ કે પાસે ॥
જીનદાશ કરે અરદાશ ॥
રાખ મેરી પતકું ॥ રાખ મેરી પતકું ॥ ગણધર ॥ ૪ ॥

॥ ઈતિ લાવણી ॥

॥ શ્રી અજિત નાથ મહારાજની લાવણી ॥

શ્રી અજિતનાથ મહારાજ, ગરીબનીવાત, જરૂર જીનવરજી સા
સેવક શિરનામે, તને ઉચ્ચારે અરજી. ॥
કરમાણી મારાવાંક, રઝળી ઓરાંક, અનંતા ભવમેં । ૨ ।
આવ્યોછું તારાશરણ, બલી દુઃખ દવમે ॥
કરોધાદિક ધુકતા ચાર, ખરેખર ખાર, લગ્યા મુજકડે, । ૨ ।

વલી પાપી મારો નાથ, છેક છંછેડે ॥
એ મુજરો મુજ ભગવાન, કરૂં ગુણગાન, ધ્યાનમાં ધરજીારા
॥સેવક॥૧॥
મેં પૂરણ કર્યાછે પાપ, સુણજો આપ, કહું કરજોડી ॥
મુજ ભુંડામાં ભગવાન, ભુલ નહીં થોડી ॥
જીવાહિંસા અપરંપાર, કરી કિરતાર, હવેશું કરવું । ૨ ।
જૂઠું બહુ બોલી, સાચનેશું હરવું ॥
તારા ખોળામાં મુજશીશ, જાણ જગદીશ, ગમેતે કરજી ।૨।
॥ સેવક. ॥ ૨ ॥
મેં કર્યાં બહુ કુકર્મ, ધરી નહીં ધર્મ, પૂરણ હું પાપી । ૨ ।
અવલો થઈ તારીઆણ, મેંજ ઉત્થાપી ॥
મેં મૂરખ નિંદ્યા ઘણી, મુનિપરતણી, કરી હરખાયો । ૨ ।
પરદારા દેખી, લબાડ હું લલચાયો ॥
કિંકર કહે કેશવલાલ, આણીને વ્હાલ, દુઃખતું હરજી । ૨ ॥
સેવક ॥ ૩ ॥

॥ ઈતિ અજિતના લાવણી સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ સ્તવન ॥

તિરથની આશાતના નવી કરીએ
(હાંરે) નવી કરીએ રે નવી કરીએ.

(હાંરે) ધુપધ્યાન ધરા અનુ સરીએ.
(હાંરે) તરી એ સંસાર ॥ તિરથ૦ ॥ ૧ ॥
આસાતના કરતાં થકાંધન હાણી.
(હાંરે) ભુખ્યાન મલે અન્નપાણી.
(હાંરે) કાયાવલી રોગે ભરાણી.
(હાંરે) આભવમાં એમ ॥ તિરથ૦ ॥ ૨ ॥
પરભવ પરમાં ધામીને વસ પડશો.
(હાંરે) વૈતરણી નદીમાં તરશો.
(હાંરે) અગનિને કુંડે બળશો,
(હાંરે) નહીં સરણું કોય. ॥ તિરથ૦ ॥ ૩ ॥
પૂર્વ નવાણું નાથજી આહિં આવ્યા,
(હાંરે) સાધુ કંઈ મોક્ષે શિધાવ્યા,
(હાંરે) શ્રાવક પણ સિદ્ધ સુહાવ્યા,
(હાંરે) જપતાં ગિરી નામ ॥ તિરથ૦ ॥ ૪ ॥
અષ્ટોતર સત કુટએ ગિરી ઠામે,
(હાંરે) સુંદર્ય યશો ધર નામે,
(હાંરે) પ્રીતી મંડન કાં મુક કાંમે,
(હાંરે) વળી સહેજાનંદ૦ ॥ તિરથ૦ ॥ ૫ ॥
માહેંદ્ર ધ્વજ સર્વાર્થ સિદ્ધ કહિયે,
(હાંરે) પ્રિયંકર નામ એ લહિયે,

(હાંરે) ગિરી શીતલ છાંયે રહિયે,
(હાંરે) નિત્ય ધરીયેં ધ્યાન ॥ તિરથ ॥ ૬ ॥
પૂજા નવાણું પ્રકારની ઈમ કીજે.
(હાંરે) નર ભવનો લાહવો લિજે,
(હાંરે) વલી દાન સુપાત્રે દિજે,
(હાંરે) ચઢતે પરિણામ ॥ તિરથ૰ ॥ ૭ ॥
સેવન ફલ સંસારમાં કરે લીલા,
(હાંરે) રમણિ ધન સુંદર બાલા,
(હાંરે) સુભ વીર વિનોદ વિશાલા,
(હાંરે) મંગલ શીવ માલ ॥ તિરથ ॥ ૮ ॥

અથ શ્રી કેશરીઆજિનસ્તવન.

પ્રથમ તિર્થંકર ઋષભજિણંદા ॥
નાભિરાયા મારૂ દેવીકો નંદા ॥
સો સામળા ગુણવંતા ॥
લાખ ચોરાશી પૂરવનું આયુ ॥
ધનુષ્ય પાંચસેં સોવન મય કાયા ॥ સો૰ ॥ ૧ ॥
જુગલારે ધર્મ નિવારણ સ્વામી ॥
નગર ધૂલવો વસે ધણુ નામી ॥ સો૰ ॥
તખ્તે બેઠા રે કેશરીયાજી સોયેં ॥

દરિશણ દેખીને મનડું મોહે ॥ સો૦ ॥ ૨ ॥
મુખડું સોહે પુનમ કેરો ચંદા ॥
સુરનર મુનિવર સેવે વૃંદા ॥ સો૦ ॥
મુગુટ કુંડલ શીરછત્ર બિરાજે ॥
ઠકુરાઈ કેશરીઆને છાજે ॥ સો૦ ॥ ૩ ॥
દેશ દેશના સંઘજ આવે ॥
વસ્તુ અમુલક ભેટણું લાવે ॥ સો૦ ॥
પુજા ભણાવે ને આંગિ રચાવે ॥
કેશરકેરા કીચ મચાવે ॥ સો૦ ॥ ૪ ॥
અગરબતીના ધુપ કરાવે ॥
ફુલડાં કેરાં મુગુટ ભરાવે ॥ સો૦ ॥
નાટક નાચેને ભાવના ભાવે ॥
હરખે કેશરિયાના ગુણ ગાવે ॥ સો૦ ॥ ૫ ॥
જીહાં જતાં રે વ્હાલો બેડીઓ કાપે ॥
મુહ માંગ્યા વંછિત સુખ આપે ॥ સો૦ ॥
રોગ સોગ ભય દૂર નિવારે ॥
ભવ સાયરથી પાર ઉતારે ॥ સો૦ ॥ ૬ ॥
જે કોઈ ગાસેને જે સાંભલશે ॥
તેહના મનના મનોરથ ફળશે ॥ સો૦ ॥
કપુર કહે તમે પ્રત્યક્ષ દેવા ॥

ભવોભવ માંગુ હું તુમ પાય સેવા ॥ સો૦ ॥ ૭॥
॥ ઈતિ કેશરિયાજિનસ્તવન ॥

॥ અથ શ્રીશિતલનાથસ્તવન ॥

વારી પ્રભુ દશમા શિતલાથ ॥
સુણો એક વિનંતિ રેલોલ ॥
વારી પ્રભુ મહારે તુમશું પ્રીત ॥
અવરશું આંખડી રેલોલ ॥ વારી૦ ॥ ૧ ॥
વારી પ્રભુ ભદ્દિલપૂર અવતાર ॥
દ્દઢરથ રાજીયો રેલોલ ॥
વારી પ્રભુ નંદામાત મલ્હાર ॥
કુલમાંહિ ગાજીયો રેલોલ ॥ વારી૦ ॥ ૨ ॥
વારી પ્રભુ શ્રીવચ્છલંછન પાય ॥
પ્રભુજીને દિપતું રેલોલ ॥
વારી પ્રભુ ચંદ કહે સુભચિત્ત ॥
અરિહણ ઝીપતું રેલોલ ॥ વારી૦ ॥ ૩ ॥
॥ ઈતિ શિતલનાથસ્તવન ॥

॥ સ્તવન ॥

સારી ઉમર ગઈ, સારી ઉમર ગઈ, ગફલતમે, સારી ઉમર૦

કારજકી સિદ્ધિ કછુ ન ભઈ ॥ ગફલતમે ॥
આ કળિકાલ અનાદિ દુઃખ સુખમેં ખોયો ॥
મોહનિંદ્રામેં સુદ્ધિ ના રહી ॥ ગફલતમે ॥
જ્ઞાન દયાસિંધુને અપને ॥ કારણ હેતકી બાત રહી ॥ગફલ૦॥
ગયસો ગઈ અબ હાથ ન આવે ॥ અવસર દેખ બિચાર સહી ॥ ગફલતમે ॥
તજ પરમાદ અપર ચેત હોકે ॥ મુક્તપુરીકી રાહ ગ્રહી ॥ ગફલતમે ॥
દાસચુની સદ્ ગુરૂ સાચેકી॥ આજ્ઞા શીરપર ધારલઈ ॥ગ૦॥
સારી ઉમર ગઈ, સારી ઉમર ગઈ, ગફલતમે, કારજકી સિદ્ધિ કછુ નાભઈ॥ ગફલતમે સારી રેના ગઈ ॥ગફલતમે ॥

॥ ઈતિ સ્તવન ॥

॥ અથ શ્રી આત્મારામજીકૃત છૂટક સ્તવન ॥

॥ અથ શ્રીનેમનાથજીનું સ્વતન ॥

જાવા ન દેઉં જદુવીરને ॥ હાંરે ઘણી મોહની વસેછે એના નેનમેં જીહો ॥ જા૦ ॥ એ.આંકડી ॥ હાંરે વ્હાલા થઈ કરૂણા રસ સાગરૂ ॥ હાંરે કયમ જાણતા નથી મુજ વિરહને જીહા ॥ જા૦ ॥ હાંરે વ્હાલા આ ગુણ નેહના જાણજો ॥ હાંરે જે જંઘ વિશેષ આહીરને જીહો ॥ જા૦॥ ધ ॥ ૧ ॥ હાંરે વ્હાલા આરે મંદિરીયામાં એકલી ॥ હાંરે જેમ પિ-

જર રાખે ફિરને જીહો ॥ જા૦ ॥ હાંરે વ્હાલા પિયુ તુમ થાશે નાવલો ॥ હાંરે જેમ છાપ કરીછે આ ચિરને જીહો ॥ જા૦ ॥ ઘ ॥ ૨ ॥ હાંરે વાલા ઘર છોડીને વૃત આદર્યું ॥ હાંરે તેતો શોભતું નથી અમીરને જીહો ॥ જા૦ ॥ ઘ ॥૩॥ હાંરે વાલા નેમરાજુલ મુગતે ગયા ॥ હાંરેસર્વ કાપી કર્ગી જંજીરને જીહો ॥ જા૦ ॥ હાંરે વ્હાલા રંગે રમેએ દંપતી ॥ હાંરે મુજ આપો અમૃત રસ ધીરને જીહો ॥ જા૦॥ ઘ ॥૪॥

॥ ઈતિ નેમનાથજીનું સ્તવન ॥

॥ અથ શ્રીવિમલાચલજીનું સ્તવન ॥

તારકહે જિન નાભિકે નંદન ॥ વિમલા ચલ સુખદાઈરી ॥ ॥ તારક હે૦ ॥ એ આંકડી ॥ દેખત હે અંત્ર દુર ન સ્યોંહે ॥ મિથ્યામોહ કુરાઈ સખિરી૦ ॥ તારક હે ॥ ૧ ॥ કુમતા કુટલ વિજટલ સબ નાશી ॥ સુમતિ સખિ હર ખાઈરી૦ ॥ તું વૈરણ મુજ આદિ અનાદિ ॥ દેખ ગિરી દિન સાંહિ સખિરી૦ ॥ તારક હે ॥ ૨ ॥ રાગ દ્વેષ મદ ભરમ અગ્નાના ॥ અંધકાર તિન છાઈરી ॥ શ્રીજિન ચંદ્ર ગિરી દરખ નિરખ્યો ॥ છીનકેમ પાપ પલાઈ સખારી ॥ તારક હે૦ ॥ ૩ ॥ પાવન ભાવન મુજ મન ઉલ્લશી॥ ઝુલશી કુમત ઘવરાઈરી ॥ અબ ક્યા જાતા હે વૈરણ ભેઝી ॥ ઋષભજિણંદ દુહાઈ સખિરી ॥ તારક હે ॥ ૪ ॥ ભાવત જે વિમલા ચલ ફરશે ॥

પંચમે ભવ શીવરાઈરી ॥ હમ તુમારો અવનાં તો તુટ્યો ॥ અબ હમકું ક્યુંકરાઈ સખિરી ॥ તારક હે૦॥૫॥ આદિજિનંદ દિનજ્યું ભેટ્યો ॥ પાપ છુટ અંધરાઈરી ॥ જ્યો જગદીશ્વરતું વિમલેશ્વર ॥ ચરણ સરણ તુમ આઈ સખીરી ॥ તારક હે૦ ॥ ૬ ॥ આગે અનંત મુનિતે આયોં ॥ બેર નકીની કરાઈ સખિરી ॥ મેં તુંમ બાલક સરણે પડયોહું ॥ નેક નજર કરો ગાંઈ સખિરી ॥ તારક હે૦ ॥ ૭ ॥ આત્મારામ નામ અવિનાશી ॥ મુગતિ રમણ વર વાઈરી ॥ સુમતિ હિંડોલે સબ સખિયનસેં ॥ આનંદ મંગળ ગાઈ સખિરી ॥ તારક હે જિન નાભિકે નંદન ॥ વિમલાચલ સુખદાઈ ॥ સખિરી ॥

॥ ઈતિ વિમલાચલસ્તવન ॥

॥ અથ શ્રીવિમલાચલજિનસ્તવન ॥

વહીલા ભવી જઈયો ॥ ૨ ॥ વિમલ ગિરી ભેટવા ॥ ભેટીઆં ભવ દુઃખ જાયરે ॥ વહીલા ભવી જઈયો ॥ વહીલા ભવી જઈયો ॥ વિમલ ગિરી ભેટવા ॥ એ આંકણી ॥ અરે કાંઈ જન્મ સફલ તુમ થાય ॥ અરે કાંઈ નરગ તિર્યંચ મટી જાય ॥ અરે કાંઈ તનમન પાવન થાય ॥ અરે કાંઈ સકલ કરમ ક્ષય થાય ॥ વહીલા૦ ॥ ૧ ॥

અરે કાંઈ પાંચ ભવે શીવરાય ॥ અરે કાંઈ નમશંકન આય ॥ અરે કાંઈ વિમલાચલ ફળશાય ॥ અરે કાંઈ ભવીનુ

નિરમળું થાય ॥ વહીલા ॥ ૨ ॥
અરે કાંઈ નાભિનો નંદન ચંદ ॥ અરે કાંઈ છરીવાલી જીન-
વંદ ॥ અરે કાંઈ દુરરહો અધવૃંદ ॥ અરે કાંઈ પ્રગેટે નેહના
નંદ ॥ વહેલા ॥ ૩ ॥
અરે કાંઈ ચઉમુખ ચડે સુખરાશ ॥ અરે કાંઈ મોક્ષ મહી-
લકો વાસ ॥ અરે કાંઈ ભવવન સહુ થયો નાશ॥ અરે કાંઈ
કોઈ ન રહે વિશ્વાસ ॥ વહેલા ॥ ૪ ॥
અરે કાંઈ મોટા પુન્ય અંકુર ॥ અરે કાંઈ ચિંતા શબ ગઈ
દુર ॥ અરે કાંઈ કુમતિ કદાગ્રહચુર ॥ અરે કાંઈ આવ્યા
નાથ હજુર ॥ વહેલા ॥ ૫ ॥
અરે કાંઈ આપણો વંશ ઉધાર ॥ અરે કાંઈ દિન અનાથ
આધાર ॥ અરે કાંઈ મુજને તું અબતાર ॥ અરે કાંઈ અ-
વર ન શરણ અધાર ॥ વહેલા ॥ ૬ ॥
અરે કાંઈ મોને મત તું વિસાર ॥ અરે કાંઈ કરમ ભરમ
સબ ટાળ ॥ અરે કાંઈ આતમ આનંદ કાર ॥ અરે કાંઈ
ભવસાગર પૂન્યોપાર ॥ વહેલા ॥ ૭ ॥

॥ અથ પંચ તિર્થની આરતી ॥

પહેલી આરતિ પ્રથમ જિણંદા ॥
સેત્રુંજા મંડન ઋષભજિણંદા ॥
શ્રીસિદ્ધાચલ તિર્થે આવ્યા ॥

પૂર્વ નવાણું ભવિક મન ભાવ્યા ॥
આરતી કીજેં શ્રીજિનવરકી ॥ ૧ ॥
દુસરી આરતી શાંતિજિણંદકી ॥
શાંતિકરે પ્રભુ શિવમારગકી ॥
પારવો જિણશરણે રાખ્યો ॥
કેવલ પામીને ધર્મ પ્રકાસ્યો ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥
તીસરી આરતી શ્રીનેમનાથ ॥
રાજુલ નારી તારી નિજ હાથ ॥
સહસ પુરૂષસું સંયમ લીધો ॥
કરી નિજ આતમ કારજ સિદ્ધો ॥ આ૦ ૩ ॥
ચોથી આરતી ચિહુગતિ વારી ॥
પાર્શ્વનાથ ભવિક હિતકારી ॥
ગોડી પાર્શ્વ સંખેશ્વરપાસ ॥
ભવિજનની પૂરે મનઆસ ॥ આ૦ ૪ ॥
પાંચમી આરતી શ્રીમહાવીર ॥
મેરૂપરેં જિમ રહ્યાં ધીર ॥
આડાબાર વરસ તપ તાપીયા ॥
કર્મ ખપાવીને શિવપૂર વશીયા ॥ આ૦ ૫ ॥
એણિપેરે પ્રભુજિની આરતી કરશે ॥
સુભપરિણામે શિવપૂર વરશે ॥

એણિપેરે જિનજીની આરતી ગાવે ॥
સુભ પરિણામે શિવપૂર જાવે ॥
કર જોડી સેવક ઈમ બોલે ॥
નહીં કોઈ મારા પ્રભુંજિને તોલે ॥આ૦૬॥
॥ ઈતિ આરતી ॥

॥ અથ મંગલિક દિપક ॥

આજ ઘેર નાથ પધાર્યા ॥
કીજે મંગલ ચાર ॥ આ૦ ॥
પહેલે મંગલ પ્રભુજિની પુજા ॥
ઘસી કેસર ઘન સાર ॥ આ૦ ૧ ॥
બીજે મંગલ અગર ઉખેવું ॥
કંઠે ઠેવું ફૂલહાર ॥ આ૦ ॥
ત્રીજે મંગલ આરતી ઉતારૂં ॥
ઘંટ બજાવું રણકાર ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥
ચોથે મંગલ પ્રભુ ગુણ ગાઉં ॥
નાટિક થઈ થઈ કાર ॥ આ૦ ॥
રૂપચંદ કહે નાથની રંજન ॥
ચરણ કમલ જાઉં વાર ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥

॥ અથદિવો ॥

દીવોરે દીવો મંગલિક દીવો ॥
આરતી ઉતારીને બહુચિરં જીવો॥

સોહામણું ઘરપર્વ દીવાલી ॥
અંબ રખેલે અબલાબાલી ॥
દીપાલી ભણે એણે દેવ અજુઆલી ॥
ભાવે ભક્તેવિઘ્ન નિવારી ॥
દીપાલી ભણે એણે દેવકલિકાલે ॥
આરતી ઉતારી રાજા કુમરપાલે ॥
જે ઘરમંગલિક તે ઘરમંગલિક ॥
ચતુર્વિધ સંઘ ઘર મંગલિકદીવો ॥
દીવોરેદીવો મંગલિક દીવો ॥
ઈતિદીવો ॥

॥ શ્રીસાધારણ જૈનપાઠશાલામાં ગવાતી કવિતા ॥

(રાગ ઈંદ્રસભા)

બાળો તમે શીખજો, આ વિદ્યા અભ્યાસ ॥
અંતઃકરણ સુદ્દરે, થશે નેત્રે ભાષ ॥૧ ॥
જૈનશાસ્ત્ર મોટુંછે, માનો અનાદિ કાળ ॥
હેતે તમે નિહાળજો, તમે નાના બાળ ॥ ૨ ॥
ચિત્ત ચતુરાઈ વધે, કાયા પામે માન ॥
લ્હેરીપર ધ્યાન રાખો, થશો ગુણવાન ॥

॥ કવિતા બીજી ॥

(રાગ ઈંદ્રસભાં)

સભાસદો સુણજો, હું આપું ટુંક વિચાર
ટીપેટીપે ઉભરાયછે, સરોવર સાર. ૧

આજ આપે કૃપા કરી, બોલવા કરૂં મંન.
ત્રીકમજી જેવા શેઠીઆ, તેમને ધંનધંન. ૨
સોભિતિ જૈનશાળા સ્થાપી, જે પુરાણું નામ
હિંદુસ્તાનમાં અટવાઈ ગયું, તે સોધી કાઢ્યું કામ ૩
કેશવજી જેવા શેઠીઆ, હિંમત આપે અપાર
બોધ સારો આપેછે, શીખના ધાલે હાર. ૪
ઉપકાર તમારો માનીએ, તસદી આપે લીધ
લહેરી એમ પધારશો, તો કામ થશે સિધ. ૫

કવિતા ૩.

રાગપદ.

શેઠ સાહેબો આપ, પધારો શેઠ સાહેબો આપ ॥
તુમં પધાર્યે સર્વે સભાના, દુરગયાં સંતાપ ॥ પ૦ ॥ સે૦ ॥૧॥
રૂડની વિનતિ તુમને એછે, વિદ્યા વિરહ કાપ ॥પ૦॥ સે૦ ॥
વિદ્યાથી બહુ સુખજ પામે, યાવત સ્વર્ગ મિલાપ ॥પ૦॥સે૨॥
વિદ્યા અચલ અખંડિત વસ્તુ, એહથી જાએ પાપ ॥પ.॥સે.॥
માટે સર્વ બંધુને વિનવું, વિદ્યા જગમાં છાપ ॥પ૦॥સે૦॥૩॥
લલ્લુ કહેછે સાન ભણ્યાનો, ભાનુસમ તસ તાપ ॥પ૦॥સે૦॥

શ્રીજૈનપાઠશાલાની કવિતા.

(ગરબી)

સજ્જન તમે વાત સુણો પ્યારી ॥
બનાવો પાઠશાળા સારી ॥ સજ્જન ॥
મુંબઈમાં કરવાને ધારે ॥

નથી એ કામ ઘણું ભારે ॥
મોટા લોકો માથેલો ત્યારે ॥ સજ્જન ॥ ૧ ॥
જુઓ અન્ય દર્શનમાં કેવું ॥
કરે કામ ખરચી ધન એવું ॥
તમે કેમ ભૂલી ગયા તેવું ॥ સજ્જન ॥ ૨ ॥
અકબર કેવા જૈની હતા રાજા ॥
થયા પંડિત જગ જશ ગાજ્યા ॥
તમે તે જોતાં શું લાજ્યા ॥ સજ્જન ॥ ૩ ॥
અરે છેક અભણ વખત આવી ॥
તોએ પણ સમજણ કેમ નાવી ॥
હજુ ચેતશો તો જશો ફાવી ॥ સજ્જન ॥ ૪ ॥
આળશને અંગથકી તોડો ॥
નવી નવી પાઠશાળા જોડો ॥
દુરી જનથી તમે દૂર ભાગો ॥ સજ્જન ॥ ૫ ॥
જ્ઞાનતણું ફલ મન ધારી ॥
દ્રવ્ય ખરચી સ્થાપો શાળા ભારી ॥
કરો કામ મોટા ઉપકારી ॥ સજ્જન ॥ ૬ ॥
હશે ગુણિયલ તે મન ધરશે ॥
બનાવી શાળા સુખ કરશે ॥
કહે મુલચંદ તે તો તરશે ॥ સજ્જન ॥ બ૦ ॥ ૭ ॥

॥ ઈતિ સંપૂર્ણ ॥